
TJÄNSTESKRIVELSE AVGIFTSFRI HPV-VACCINATION TILL OCH MED 26 ÅRS ÅLDER

Förslag till beslut

Förvaltningsdirektören får i uppdrag att 2026 införa avgiftsfri HPV-vaccination till alla ovaccinerade personer oavsett kön upp till och med 26 års ålder, inklusive personer som tidigare inte har komplett vaccinationsskydd.

Ärendet i korthet

Mot bakgrund av Folkhälsomyndighetens rekommendation om vaccination mot HPV från 5 december 2024 har Region Västmanland tagit fram ett förslag för avgiftsfri vaccination av ovaccinerade personer oavsett kön upp till och med 26 års ålder, inklusive personer som tidigare inte har komplett vaccinationsskydd.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Vaccination mot HPV infördes för pojkar i det allmänna vaccinationsprogrammet hösten 2020, och omfattar pojkar födda från och med 2009.

Folkhälsomyndigheten publicerade den 5 december 2024 en ny rekommendation om vaccination mot HPV. Bakgrunden till rekommendationen är genomförda utredningar och hälsoekonomiska analyser, som visat på goda effekter av vaccination mot HPV, särskilt i form av minskad förekomst av cancer, samt på att vaccination av ovaccinerade män och kvinnor till och med 26 års ålder kan anses ha en rimlig kostnad i förhållande till hälsovinster.

Rekommendationen riktar sig till följande målgrupper:

- Alla personer oavsett kön till och med 26 år som inte tidigare har vaccinerat sig mot HPV. Syftet är att minska förekomsten av HPV-orsakad cancer.

Risken för HPV-orsakad cancer är högre inom vissa grupper. Därför är det särskilt prioriterat att vid implementeringen av rekommendationen nå personer till och med 26 år i följande grupper:

- Män som har sex med män
- Transpersoner
- Personer som lever med hiv. HPV-vaccination rekommenderas till personer som lever med hiv oavsett CD4- nivå, virusnivå och hiv-behandling

I Region Västmanland erbjuds de tre sistnämnda grupper avgiftsfri vaccination på hudmottagningen, ungdomsmottagningen och infektionsmottagningen sedan mars 2025.

Regionerna har inte fått några statliga medel för genomförandet av vaccinationerna utifrån den nya rekommendationen utan regionerna behöver själva planera in det i budget. Kostnadsberäkning utifrån målgrupp och estimerad täckningsgrad har tagits fram för underlag till beslut om införande.

Gruppen inom åldersspannet som inte erbjudits vaccin är män födda 1999–2008. Kostnadsberäkningen är därför baserad på befolkningsantal och uppskattad vaccinationstäckning om avgiftsfri vaccination erbjuds till denna grupp.

Enligt förslag erbjuds alla ovaccinerade upp till 26 års ålder vaccination, även om de tidigare erbjudits. Detta innebär att även ovaccinerade pojkar i yngre åldersgrupper samt ovaccinerade kvinnor i avsedda åldersgrupper inkluderas.

I det Nationella vårdprogrammet som antagits av RCC i samverkan framgår det att kvinnor 23–26 år bör uppvaccineras till Gardasil 9. Anledningen till detta är att dessa kvinnor erbjöds Gardasil 4 under skoltiden och att detta vaccin inte ger ett lika heltäckande skydd som Gardasil 9.

Verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Vaccinationerna arbetas in med befintlig verksamhet med målgruppen för att på bästa sätt möta invånarnas behov, med bibehållen och god arbetsmiljö. Sedvanlig riskanalys och facklig samverkan ska göras innan start.

Juridiska konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några juridiska konsekvenser.

Administrativa konsekvenser

Vid införandet kommer det inledningsvis att innebära en viss ökning av administration för förberedelser inför uppstart.

Ekonomiska konsekvenser

Exakt vaccinkostnad kan inte beskrivas då det ligger under avtalssekretess, men ryms i befintlig läkemedelsbudget. Kostnaden för genomförande finansieras verksamhetsmässigt inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningens befintliga budget.

Förslaget är baserat på att två doser, med dosintervall 6–12 månader, ges i enlighet med WHO:s rekommendation och baserat på en 60 % vaccinationsgrad för män 18–19 år och 40 % för övriga åldersgrupper. Skattningen är något hög utifrån erfarenheten i projektet "Utröta livmoderhalscancer", där vi nådde en täckningsgrad på 65,6 % efter omfattande informationskampanjer. Det innebär att utrymme finns för att inkludera kvinnor 23–26 år utan att kostnaden kommer förändras markant.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Barnrättsperspektiv

Pojkar som fyller 18 år under 2026 kommer att erbjudas vaccin. Även yngre pojkar och flickor som inte tagit del av tidigare vaccinationserbjudande i skolan kommer att

erbjudas vaccin. Därmed förstärks skyddet mot relaterad framtida cancer för dessa grupper. Barn-/ungdomskompetens i utförande av vaccinationer ska beaktas.

En formell barnrättsprövning är inte aktuellt då beslutet inte påtagligt och direkt rör barn eller barn som närstående, utöver ovanstående.

Invånarperspektiv

Beslutet skapar en jämlikhet för både män och kvinnor i HPV-vaccinationserbudandet.

Uppföljning

Uppföljning sker löpande genom statistik över givna doser och täckningsgrad.

Beslutet skickas till

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Samordnare för samordningsfunktionen för vaccinationer och egenprovtagning